

Кафедра цивільного та трудового права

ПРЕЗЕНТАЦІЯ
з предмету «Екологічне право»
на тему:

«Юридична відповідальність
у сфері поводження з небезпечними
відходами»

Роботу виконала:
Студентка 3 курсу, 4 групи
Передерій Ольга

Перевірила:
Богданець Аліна Вікторівна

План

Вступ

1. Поняття відходів.
2. Принципи державної політики у сфері поводження з відходами.
3. Загальні правопорушення у сфері поводження з відходами.
4. Види відповідальності за порушення законодавства про відходи.
 - Дисциплінарна відповідальність.
 - Адміністративна відповідальність.
 - Кримінальна відповідальність.
 - Цивільна відповідальність.
5. Основні проблеми у галузі поводження з відходами.
6. Статистика стану відходів в Україні.

Висновки

Вступ

- **Актуальність дослідження:** Проблеми утворення відходів і поводження з ними є надзвичайно гострими для України. З одного боку, природні ресурси використовують за екстенсивним принципом, що не відповідає принципам сталого (збалансованого) розвитку і призводить до виснаження мінеральних і сировинних запасів. З іншого боку, нераціональне використання ресурсів, застарілі технології й відсутність сфери вторинної переробки сприяють утворенню великих об'ємів відходів, зберігання яких потребує вилучення значних земельних ділянок. Зберігання та накопичення відходів, особливо токсичних, є джерелом тривалого негативного впливу на стан здоров'я людей і якість навколишнього природного середовища.

Вступ

- **Об'єктом дослідження є** законодавство, практика застосування його положень, діяльність, документи, інформація у сфері поводження з небезпечними відходами.
- **Предметом дослідження є** відносини поводження з небезпечними відходами, як окремий різновид правовідносин у сфері забезпечення екологічної безпеки та юридична відповідальність у сфері поводження з небезпечними відходами.
- **Методологічними основами дослідження є** діалектичний метод пізнання, вчення про закономірності взаємодії суспільства й природи, а також конкретно-наукові методи, структурно-функціонального, системного аналізу та комплексний метод.

Вступ

Мета роботи передбачає виконання таких завдань:

- Проаналізувати визначення «відходи», «небезпечні відходи».
- Розкрити принципи державної політики у сфері поводження з відходами.
- Висвітлити загальні правопорушення у сфері поводження з відходами.
- Дослідити види відповідальності за порушення законодавства про відходи.
- Узагальнити основні проблеми у галузі поводження з відходами.

Визначення понять

Відходи - будь-які речовини, матеріали і предмети, що утворилися у процесі виробництва чи споживання, а також товари (продукція), що повністю або частково втратили свої споживчі властивості і не мають подальшого використання за місцем їх утворення чи виявлення і від яких їх власник позбувається, має намір або повинен позбутися шляхом утилізації чи видалення.

Небезпечні відходи - відходи, що мають такі фізичні, хімічні, біологічні чи інші небезпечні властивості, які створюють або можуть створити значну небезпеку для навколишнього природного середовища і здоров'я людини та які потребують спеціальних методів і засобів поводження з ними

Принципи державної політики у сфері поводження з відходами

пріоритетний захист навколишнього природного середовища та здоров'я людини від негативного впливу відходів;

забезпечення ощадливого використання матеріально-сировинних та енергетичних ресурсів;

науково обгрунтоване узгодження екологічних, економічних та соціальних інтересів суспільства щодо утворення та використання відходів з метою забезпечення його сталого розвитку.

Загальні правопорушення у сфері поводження з відходами (ст. 43 ЗУ «Про відходи») :

1. порушення встановленого порядку поводження з відходами, що призвело або може призвести до забруднення навколишнього природного середовища, прямого чи опосередкованого шкідливого впливу на здоров'я людини та економічних збитків;
 2. самовільне розміщення чи видалення відходів;
 3. порушення порядку ввезення в Україну, вивезення і транзиту через її територію відходів як вторинної сировини;
 4. невиконання розпоряджень і приписів органів, що здійснюють державний контроль та нагляд за операціями поводження з відходами та за місцями їх видалення;
 5. приховування, перекручення або відмову від надання повної та достовірної інформації за запитами посадових осіб і громадян та їх об'єднань стосовно безпеки утворення відходів та поводження з ними, в тому числі про їх аварійні скиди та відповідні наслідки;
 6. порушення правил ведення первинного обліку та здійснення контролю за операціями поводження з відходами; порушення строків подання і порядку звітності щодо утворення, використання, знешкодження та видалення відходів;
 7. невиконання вимог щодо поводження з відходами, що призвело до негативних екологічних, санітарно-епідемічних наслідків або завдало матеріальної чи моральної шкоди;
 8. здійснення операцій у сфері поводження з відходами без відповідного дозволу на проведення таких операцій, а також за порушення встановленого порядку подання декларації про відходи або за неподання такої декларації;
 10. порушення встановлених правил і режиму експлуатації установок і виробництв з оброблення та утилізації відходів, а також полігонів для зберігання чи захоронення промислових, побутових та інших відходів (сміттєзвалищ, шламосховищ, золовідвалів тощо);
 12. недотримання умов ввезення відходів як вторинної сировини на територію України та порушення встановлених квот на ввезення в Україну відходів як вторинної сировини та строків їх перевезення.
- порушення вимог безпечного перевезення небезпечних відходів;

Законами України може бути встановлено відповідальність і за інші правопорушення законодавства про відходи

Види відповідальності за порушення законодавства про відходи

Дисциплінарна

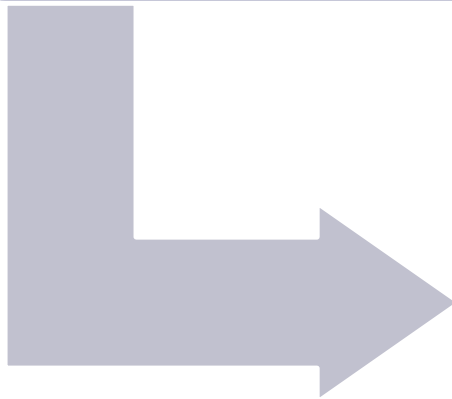
Адміністративна

Цивільна

Кримінальна

Дисциплінарна відповідальність

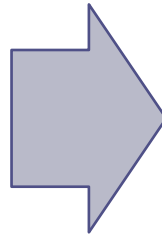
До дисциплінарної відповідальності притягують ся винні особи у разі порушення законодавства у сфері поведження з відходами в процесі виконання трудових обов'язків.

У такому випадку на фізичну особу дисциплінарні стягнення накладаються на підставі КЗпП України.

Адміністративна відповідальність

Адміністративна
відповідальність передбаче
на КУпАП.

До цього виду юридичної відповідальності можуть бути притягнуті громадяни та посадові особи за такі правопорушення:

- псування і забруднення сільськогосподарських та інших земель хімічними і радіоактивними речовинами, виробничими й іншими відходами (ст. 52);
- забруднення і засмічення вод (ст. 59);
- порушення вимог щодо охорони територіальних і внутрішніх морських вод від забруднення і засмічення (ст. 59-1);
- пошкодження лісу стічними водами, хімічними речовинами, нафтою і нафтопродуктами, шкідливими викидами, відходами і покидьками (ст. 72);
- засмічення лісів відходами (ст. 73);
- порушення правил складування, зберігання, розміщення, транспортування, утилізації, ліквідації та використання відходів (ст. 82) тощо.

Адміністративна відповідальність

До органів, уповноважених розглядати справи про адміністративні правопорушення в галузі поводження з відходами, відносять: органи, установи та заклади державної санітарно-епідеміологічної служби, які розглядають справи про адміністративні правопорушення, передбачені статтями 80-83 КУпАП (коли вони є порушеннями санітарно-гігієнічних і санітарно-протиепідемічних правил і норм).

Від імені цих органів розглядати справи про адміністративні правопорушення і накладати адміністративні стягнення в межах територій та об'єктів нагляду, визначених законодавством, мають право лікарі-гігієністи, лікарі-епідеміологи органів, установ і закладів державної санітарно-епідеміологічної служби; органи державного контролю за використанням та охороною земель розглядають справи про адміністративні правопорушення, пов'язані з порушенням законодавства у сфері використання та охорони земель (ст. 52 КУпАП); органи лісового господарства розглядають справи про адміністративні правопорушення, передбачені ст. 73 КУпАП; центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику зі здійснення державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів розглядає справи про адміністративні правопорушення, передбачені статтями 52,59, 59-1, 72,73, 80-83,91-3 КУпАП

Кримінальна відповідальність

- Кримінальна відповідальність у сфері поводження з відходами передбачена **ст. 268 КК України** - незаконне ввезення на територію України відходів і вторинної сировини чи транзит через її територію відходів або вторинної сировини без належного дозволу. Кваліфікуючою ознакою є ввезення або транзит небезпечних відходів, які забороняються до ввезення.

Кримінальний кодекс також передбачає відповідальність за:

1. забруднення або псування земель речовинами, відходами або іншими матеріалами, шкідливими для життя, здоров'я або довкілля (ст. 239);

2. забруднення або іншу зміну природних властивостей атмосферного повітря шкідливими для життя, здоров'я людей або для довкілля речовинами, відходами або іншими матеріалами промислового або іншого виробництва (ст. 241);

3. порушення правил охорони вод (водних об'єктів), якщо це спричинило забруднення поверхневих і підземних вод і створило небезпеку для життя, здоров'я людей і довкілля (ст. 242);

4. забруднення моря в межах внутрішніх морських чи територіальних вод України або в межах вод виключної (морської) економічної зони України матеріалами чи речовинами, шкідливими для життя чи здоров'я людей, або відходами, а також незаконне скидання або поховання в межах внутрішніх морських або територіальних вод України або у відкритому морі зазначених матеріалів, речовин і відходів (ст. 243);

5. порушення законодавства про континентальний шельф України, що заподіяло істотну шкоду, а також невжиття особою, що відповідає за експлуатацію технологічних установок або інших джерел небезпеки в зоні безпеки, заходів для захисту живих організмів моря від дії шкідливих відходів або небезпечних випромінювань та енергії, якщо це створило небезпеку їх загибелі або загрожувало життю або здоров'ю людей (ст. 244).

Цивільно-правова відповідальність

1. Настає незалежно від притягнення винних осіб до адміністративної або кримінальної відповідальності.
2. Особи повинні нести цивільно-правову відповідальність у разі заподіяння шкоди навколишньому природному середовищу або здоров'ю громадян.
3. Правові засади відшкодування шкоди за порушення законодавства про відходи регулюються Законом України "Про відходи".
4. Юридичні та фізичні особи зобов'язані відшкодувати шкоду, завдану ними внаслідок порушення законодавства у сфері поводження з відходами, в порядку і розмірах, встановлених цивільним законодавством України.
5. У цій сфері застосовуються загальні правила відшкодування шкоди, заподіяної внаслідок порушення законодавства про навколишнє природне середовище, визначені у ст. 69 Закону України "Про охорону навколишнього природного середовища".
6. Відшкодування шкоди, заподіяної об'єктам навколишнього природного середовища, здійснюється відповідно до затверджених у встановленому порядку такс, а також методикам обчислення розміру збитків. При їх відсутності відшкодування провадиться по фактичних витратах на відновлення порушеного стану навколишнього природного середовища.

Основні проблеми у галузі поводження з відходами

1. Недосконалість механізму збирання, перевезення, зберігання, оброблення, утилізації, видалення, знешкодження та захоронення відходів, що призводить до збільшення обсягів їх накопичення,

2. Відсутність екологічно безпечних методів та засобів поводження з відходами, що призводить до підвищення техногенних та екологічних ризиків;

3. Низькі темпи впровадження маловідходних технологій, створення інфраструктури у сфері поводження з відходами, зокрема небезпечними;

4. Недосконалість законодавства та системи державного регулювання у сфері поводження з відходами;

5. Відсутність єдиного органу, на який покладено функції у сфері поводження з відходами.

Стан відходів в Україні

Основні джерела відходів

Кількість відходів

**36 млрд
ТОНН**

це 50 тис. тонн
на 1 кв. км

Побутових
відходів
4%

Площа
звалищ
7%

Промислових
відходів
30%

Улітжується

Послугами з вивезення
відходів охоплено
76% населення країни

Вивезено за межі України
та знешкоджено
42 тис. тонн
небезпечних відходів

В Україні не переробляють:

Люмінесцентні
лампи

Батарейки

Пластикові пляшки з-під шампуню
та йогурту, сирих харчових продуктів,
рослинних масел, побутової хімії,
покриття для підлоги, пакети і т.д.

У 2012 році
в Україні утворено

59 млн.куб.м
побутових відходів

6,7 тис.
сміттєзвалищ

Стихійних звалищ **32 тис.**
у приватному секторі
або їх загальна площа **1 тис. га**

Висновки

- Питання поводження з відходами, політика регулювання, спрямована на істотне зменшення їх утворення та використання як вторинних ресурсів, стали нормою для країн ЄС.
- Спрямувальна роль держави реалізується через низку економічних важелів стимулювання (як штрафних санкцій і платежів, так і пільг), жорстких норм і стандартів щодо технологій та кінцевих продуктів.
- Максимальну підтримку з боку урядів і громадськості мають виробники, що запроваджують екологічно прийнятну технологію з високим ступенем запобігання утворенню викидів і відходів та починають випускати «екологічну» продукцію. У цих країнах запроваджені роздільне збирання (попереднє сортування) побутових відходів, розгалужена сфера приватного бізнесу переробки відходів і використання їх як вторинної сировини.
- Можна виділити такі головні напрями у поводженні з відходами – використання як вторинної сировини, як замітника палива для виробництва енергії та компостування. Спільне застосування таких підходів дає змогу істотно зменшити обсяг відходів, найголовніше – відходів побутового сектору, які треба вивозити на

Висновки

- Отже, на підставі аналізу даного питання можна зробити загальний висновок про майже повсюдне невиконання прогресивних положень законодавчих актів щодо поводження з відходами. Низка державних і галузевих програм, які діють в Україні, сформовані хаотично, передбачене фінансування таких програм забезпечується за залишковим принципом і часто є «добровільним», дієвий контроль за виконанням запланованих заходів відсутній. Можна стверджувати, що зміст і практика виконання таких програм не дадуть змоги вирішити означені нагальні питання поводження з відходами.

Список використаних джерел

1. Конституція України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР // Відомості Верховної Ради України (ВВР). - 1996. - № 30.
2. Цивільний кодекс України, прийнятий 16 січня 2003 р. // Відомості Верховної Ради України. - 2003. - № 40-44.
3. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 № 8073-Х
4. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001 № 2341-III
5. Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища» від 25.06.1991 № 1264-XII
6. Закон України «Про відходи» від 05.03.1998 № 187/98-ВР
7. Екологічне право : [підруч. для студ. юрид. спец. вищ. навч. закл.] Е45 / за ред. А. П. Гетьмана. - Х.: Право, 2013. - 432 с.
8. Корнякова Н.О. Юридична природа поводження з відходами за законодавством України // Право України. – 2004. - № 8. – С. 107-114.